

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ доо

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912

e-mail: kontakt@poljostanica.com

Број 5
Година II
Крушевац
05.05.2009.год.

БИЛТЕН

ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУЧНЕ САВЕТОДАВНЕ СЛУЖБЕ

СУЗБИЈАЊЕ КОРОВА У КУКУРУЗУ ФОЛИЈАРНИМ ХЕРБИЦИДИМА

Све већи број њива под кукурузом је у оптималној фази за сузбијање корова тј. кукуруз се налази у фази од 3-6 листа . Обзиром да су на великом броју парцела примењени земљишни хербициди , једногодишњи корови су углавном сузбијени , а главни проблем представљају вишегодишњи корови . При примени хербицида посебну пажњу обратити на фазу пораста корова, као и на избор хербицида и фазе до које може бити кукуруз за примену одређених препарата.

Треба имати на уму да је за већину фолијарних хербицида оптимална фаза корова следећа :

- за једногодишње широколисне корове да су у фази розете 4-6 листа
- за вишегодишње корове: паламиду - да је у фази 4 – 6 листа, за попонач да је пораста 20-25 центиметра
- једногодишњи усколисни корови (мухар, коровско просо, класаче) да нису почели да се бокоре тј. да су од 3-5 листа
- вишегодишњи усколисни корови (дивљи сирак, пиревина, зубача) да су пораста 20 – 25 центиметра. Од препарата за сузбијање широколисних корова после ницања кукуруза могу се применити :
 - BANVEL 480 SL
 - LENTEMUL D
 - PLAMEN
 - AVALON
 - CAMBIO
 - BASAGRAN
 - JOKER 70 SG
 - MUSTANG
 - MONOSAN HERBI
 - ESTERON
 - MATON

Дивљи сирак углавном нема довољну лисну масу за примену хербицида, али ако има таквих парцела где су сирак, пиревина и зубача величине 20 – 25 центиметара или ако нису примењени земљишни хербициди па су мухари у фази пораста 3 – 5 листа, горе наведеним препаратима се могу додати хербициди за усколисне корове :

- MOTIVELL
- TAROT 25 WG
- GRID 75 WG
- TALISMAN
- TAROT PLUS WG – готова комбинација за усколисне и широколисне корове.

ЗАШТИТА ЈАБУЧАСТОГ ВОЋА

Јабука се налази у фази плодова величине лешника и ово је такође,јачко осетљива фаза када су у питању болести. Наставити са заштитом системичним препаратима уз подршку контактних препарата за сузбијање **чађаве краставости**. Од системичних препарата препоручујемо оне који истовремено делују и на **пепелницу**:

- **PUNCH 40 EC**
- **OLYMP 10 EW**
- **TRIFMINE 30 WP**
- **IMPACT 25 SC**
- **ANVIL**
- **STROBY DF**
- **ARDENT 50 SC**
- **ZATO 50 WG**
- **CLARINET**
- **SCORE 250 EC**

Ако је проузроковач **чађаве краставости** остварио инфекцију, а уколико није прошло више од 96 сати,најбоље резултате даће препарат **SCORE 250 EC** у горњим препорученим дозама.

Овим препаратима препоручујемо додавање неког контактнoг препарата за сузбијање **чађаве краставости**:

- **POLYRAM DF**
- **SYLLIT 400 SC**
- **DITHANE M 45**
- **MANKOGAL 80**
- **CAPTAN WP 50**

Од штетних инсеката сузбијамо **јабучиног смотаваца и лисне ваши** неким од препарата:

- **PERFEKTHION**
- **SISTEMIN 40 EC**
- **DIMETOGAL**
- **FENITROTION 50 EC**
- **DIAZOL 20 EC**
- **FASTAC 10 EC**
- **ANTHOCID-D**
- **NURELLE-D**
- **KONZUL**

ЗАШТИТА КОШТИЧАВОГ ВОЋА

Шљива је у фази плодова величине зрна пасуља када обављамо третирање против болести листа:**шупљикавост,пламењаче и рђе**.За ову намену можемо користити неки од препарата:

- **POLYRAM DF**
- **PREVENT 80 WP**
- **DITHANE M 45**
- **MANKOGAL 80**
- **MERPAN 50 WP**
- **KAPTAN 48 SC**
- **FOLPAN 50 WP**
- **CIRAM S 75**

Овим препаратима треба додати неки од инсектицида за сузбијање штеточина као што су шљивин смотавац, лисне ваши, листоједи. У обзир долазе препарати:

- **FENITROTHION 50 EC**
- **GUSATHION 25 WP**
- **COTNION 25 WP**
- **ANTOCID D**
- **NURELLE D**

Такође, и **вишњу** у овој фази штитимо од болести листа (**шупљикавости и оспичавости**) неким од препарата:

- **POLYRAM DF**
- **PREVENT 80 WP**
- **BRAVO 720 SC**
- **DITHANE M 45**
- **MANKOGAL 80**
- **MERPAN 50 WP**
- **KAPTAN 48 SC**
- **FOLPAN 50 WP**
- **CIRAM S 75**

Вишњин сврдлаш у овој фази оштећује плодове који су у Расинском округу величине зрна грашка, а касније се ларва убушује и изазива црвљивост плода. Да не би дошло до поменутих штета, за ову **штеточину** и за **лисне ваши** поменутих фунгицидима треба додати неки од инсектицида:

- **PERFEKTHION**
- **SISTEMIN 40 EC**
- **DIMETOGAL**
- **DECIS 2,5 EC**
- **PYRINEX 48 EC**
- **FENITROTHION 50 EC**

Код избора препарата код вишње и шљиве одлучити се за препарате другачијег механизма деловања у односу на предходне примењиване препарате.

НАПОМЕНА:

Сва прскања обављати у касним поподневним часовима, по мирном времену без ветра и падавина. Водити рачуна да се у фази цветања не користе препарати који су отровни за пчеле. **У тој фази не користити инсектициде!** Сви препарати су отровни за људе, животиње и пчеле. За све препарате неопходно је претходно прочитати упутство и у свему се придржавати прописаног. Приликом рада са пестицидима треба се придржавати мера предострожности уз обавезно коришћење потпуне заштитне опреме.

УРЕДБА
О РАСПОДЕЛИ И КОРИШЋЕЊУ
ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА ЗА ГЕНЕТСКО УНАПРЕЂЕЊЕ СТОЧАРСТВА
У 2009.ГОДИНИ

Право на коришћење подстицајних средстава, под условима утврђеним овом уредбом, имају физичка лица-носиоци пољопривредних газдинства по условом да:

1) су уписани у Регистар пољопривредних газдинства у складу са Уредбом о Регистру пољопривредних газдинства

2) су пријавили врсту и бројно стање сточног фонда, у складу са Уредбом

3) су власници грла за која подносе захтев за подстицајна средства или је власник грла члан пољопривредног газдинства подносиоца захтева

4) имају утврђено својство осигураника пољопривредника код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање као и да су платили главни дуг по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за 2008.год

Право на коришћење подстицајних средстава имају и корисници пензије остварене по основу пољопривредне производње ако су носиоци **комерцијалних** пољопривредних газдинстава.

За подручје општине Брус која припада маргиналном подручју није потребно да имају измирене обавезе по основу пензијског и инвалидског осигурања.

Корисник подстицајних средстава остварује подстицајна средства једном у току године, по грлу.

Корисници подстицајних средстава остварују право на подстицајна средства, у зависности од врсте стоке, и то за следећи број грла:

- најмање четири грла а највише 100 грла, за квалитетне краве, односно за маргинална подручја најмање три а највише 100 грла, за квалитетне краве
- најмање 30 грла а највише 100 грла, за квалитетне овце
- најмање 10 грла а највише 100 грла, за квалитетне козе
- најмање 20 грла а највише 100 грла, за квалитетне крмаче

Подстицајна средства утврђују се по грлу у зависности од врсте стоке, и то у износу од:

1.) **12.000** динара за квалитетне краве

2.) **2.000** динара за квалитетне козе и овце

3.) **2.000** динара за квалитетне крмаче

Захтев за остваривање права на коришћење подстицајних средстава подноси се **Министарству на Обрасцу–Захтев за подстицајна средства за генетско унапређење сточарства за 2009.годину**, уз који се подноси Прилог број 1-Захтев за издавање пореског уверења о измиреним јавним приходима – доприносу за пензијско и инвалидско осигурање.

Захтев се подноси најкасније до **30. јуна 2009. године**

Уз захтев се подноси:

1) **извод из главне матичне евиденције стоке за квалитетна приплодна грла за која се подноси захтев, оверен од стране селекцијских служби (основне, регионалне и републичке)**

2) **фотокопија пасоша за говеда за која се подноси захтев**

ПРИПРЕМАЊЕ СИЛАЖЕ И СЕНАЖЕ ЛУЦЕРКЕ

У условима сувог ратарења први откос луцерке и трава је количински најважнији, јер се у односу на годишње приносе добије и 50-60%.

Највећи проблем при сушењу првог откоса за сено јесу честе кише у мају месецу, као и висока влажност ваздуха и тла. Осим тога, биљке из првог откоса одликују се грубљим стаблом и мањим учешћем лишћа у укупној маси. У таквој маси, лишће се брже суши у односу на стабло, а пресушено лишће се лако круни и опада, а са њим се губи и најхранљивији део биљке.

Због свих набројаних проблема, неки од наших малих фармера више година уназад први откос луцерке конзервишу у форми силаже или сенаже. Осим првог, често се и задњи (јесењи) откос луцерке силира, јер су временски услови у јесењем периоду такође неповољни за спремање сена.

Међутим, силирање луцерке није тако једноставан поступак као што је то у случају целе кукурузне биљке. Наиме, луцерка садржи знатно **мање шећера** и знатно **више протеина** и минералних материја, те се не може силирати уобичајеним поступком. Отежавајућа околност је и висок садржај воде, који у оптималним фазама развића луцерке може да буде 80, па и више процената. Једини начин да се од ове културе добије квалитетна силажа јесте да се покошена маса пре силирања провене (просуши) до нивоа воде од око **60-65%**. Услед губитка воде повећавањем долази до релативног повећања садржаја потребног за ферментацију, а повећани садржај суве материје делује депресивно на штетне микроорганизме. Још јачим повећавањем (до процента воде од око 55% или ниже) добија се сенажа – храниво које се по својим карактеристикама налази између сена и силаже.

Обавезно додавање угљено-хидратних хранива (кукурузна прекрупа, суви репини резанац) у количини 7-10% од укупне масе луцерке.

Провенулу масу треба боље уситнити него у случају када се силира материјал са природним садржајем воде. Практичне препоруке су, да при коришћењу зелене луцерке за силирање, дужина сецања буде 3-5 цм, за провенули материјал са око 30-35% суве материје 2-3 цм, а при припремању сенаже свега 0,7-1,5 цм.

Нарочиту пажњу треба обратити на што боље гажење силаже у циљу истискивања ваздуха, добро покривање фолијама, као и додатно оптерећивање силиране масе.

У ову сврху користи се слој земље, песка старе тракторске гуме или предмети који су тешки и који неће оштетити фолију.

Употребом инокуланата скраћује се аеробна фаза ферментације, брже се постиже оптимална рН вредност, смањују се губици органске материје, повећава аеробна стабилност силажа, повећава сварљивост и поправљају производни резултати животиња.

СИЛИРАЊЕ ЈЕДНОГОДИШЊИХ ЛЕГУМИНОЗА

Код нас се за кабасту храну од једногодишњих легуминоза највише гаје **грахорица и сточни грашак**. У односу на вишегодишње легуминозе (луцерка, детелине), једногодишње лептирњаче гајене за биомасу имају мање или више сличне приносе суве материје и протеина. Тако, на пример смеша грахорице и потпорног усева даје **30-40 t/ha зелене масе**. Посебан значај једногодишњих легуминоза је тај што се у складу са могућностима могу гајити као озими или јари усеви.

У роду грахорица налази се више врста, а најзначајније су **озима маљава и озима или јара обична грахорица**. Због полегања, као и недовољне количине доступних шећера, грахорице се **обавезно сеју у смеси са овсом, тритикалом или јечмом**. Пшеница није

добар потпорни усев за грахорицу јер има слабије стабло. Потребне количине семена за сетву једног хектара су **120-125** кг. грахорице и **30-35** кг. овса. При сетви озимих или јарих мешавина грахорице и жита, грахорица се сеје уздуж, а потпорни усев попреко парцеле.

Кошење смеше за силирање изводи се у фази када је грахорица образовала пуно махуна, а жито још није исцветало односно ако временски услови не дозвољавају, када је код жита почело формирање зрна. Масу покосити и оставити да провене 2-3 дана (ако је време сунчано) како би проценат суве материје био 35-40%. Након провејавања масу покупити и **сецкати на одреске дужине 3-5 цм** и сабити у припремљени објекат. Гажење масе одрадити припремљеним трактором у току пуњења објекта а по испуњењу сило јаме гажење обавити 2-3 сата у континуитету па онда објекат затворити и оптеретити.

Сточни грашак за биомасу гаји се као озими или јари усев. Озими сточни грашак сеје се у септембру а јари крајем фебруара. Најчешће се сеје у смеси са овсом и ражи а ређе са јечмом и пшеницом. За сетву једног хектара потребно је 150 кг. семена грашка и 30 кг семена овса. За силажу грашак се користи када се образује две трећине махуна, а жита увелико искласају како би се обезбедило што већи садржај суве материје. Поступак силирања исти је као код смеше са грахорицом.

Инокуланте је пожељно у оба поступка силирања.

КОНТРОЛА ПЛОДНОСТИ ЗЕМЉИШТА

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је донело Уредбу о бесплатној контроли плодности обрадивог пољопривредог земљишта (прве до пете катастарске класе односно на брдско-планинском подручју и шеста и седма класа).

Право на бесплатну контролу плодности обрадивог земљишта има власник обрадивог земљишта који је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава.

Пријаве за бесплатну контролу земљишта се подnose **Пољопривредној стручној служби-Крушевац** која врши агрохемијска испитивања основних параметара квалитета земљишта а то су: **киселост-рН, % хумуса, %СаСО₃, укупан азот (%), садржај лакоприступачног фосфора и калијума (mg/100g) и давање препорука за ђубрење.**

Основни подаци у пријави за испитивање су : површина парцеле, класа, број катастарске парцеле, потес, катастарска општина и култура која ће се гајити у наредном периоду. Сви ови подаци налазе се у поседовом листу власника земљишта.

Пољопривредни произвођачи могу одмах да пријаве парцеле које ће се испитивати а земљиште за испитивање да донесу најкасније до **31. јула** ове године.

После жетве пшенице, јечма и осталих житарица потребно је одмах узети узорке земљишта и доставити лабораторији ради испитивања.

*

**

ПСС КРУШЕВАЦ